

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/338230970>

Bir anlayış ve sistem sorunu olarak Türkiye'de modern mimarlık mirasının korunması

Conference Paper · January 2018

CITATION

1

READS

8

1 author:

Mustafa Önge

Cankaya University

10 PUBLICATIONS 9 CITATIONS

SEE PROFILE

Bir anlayış ve sistem sorunu olarak Türkiye’de modern mimarlık mirasının korunması

MUSTAFA ÖNGE¹

ÖZET

Çalışmanın ana konusu, Türkiye’de modern mimarlık mirasının korunması sorununun mevcut sistem ve yaklaşımlar ile bağlantısını kurmak ve bir anlayış ve sistem sorunu olduğuna dikkati çekmektir. Modern kavramının Türk toplumundaki çağdaş ve yeni kavramlarına karşılık gelen anlaşılma biçimi üzerinde durulmuş, modern olanın miras olarak kabul edilmesindeki sorunlar kısaca tartışılmıştır. Türkiye’deki koruma ile ilgili devlet yapısının ana hatlarını belirleyen mevzuatta modern mimarlık mirasının, kültür varlığı olarak kapsam dışı bırakılmasına dikkat çekilmiş, sistemin modern mimarlık mirasının korunmasına yönelik örgütlenme eksiklikleri ve hâlihazırda mevcut bulunan kurul sisteminin kurgusu ile ilgili sorunları 2863 sayılı yasa metni ve uygulamaları üzerinden ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Kültür mirası, modern mimarlık mirası, koruma kurulu, koruma mevzuatı

¹Çankaya Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü, Çukurambar Mah. Öğretmenler Cad. No:14 B Blok 202, 06530, Çankaya/Ankara; Tel: (0312)2844500/335, onge@cankaya.edu.

1. GİRİŞ

Modern mimarlık mirasının korunması Türkiye için nispeten yeni bir kavramdır. Modern mimarlık mirası olarak adlandırdığımız taşınmaz kültür mirası, özellikle Cumhuriyet döneminin seçkin bir mimari üslupla ve inşa edildiği yılların imkânlarıyla ortaya konmuş kamu yapılarını içermektedir. Bu bağlamda Türkiye’de modern mimarlık mirasının korunması, bu mirasın bilgi ve belge değeri dikkate alınarak, devlet kurumlarının ve toplumun hafızasının korunması ile eş anlamlı olarak düşünülebilir.

2. MODERN’İN ANLAŞILMA VE DEĞERLEME SORUNU

Toplumun genel kültür mirası algısı ve anlayışı içinde, eskilik ya da yaş değerinin ve hatta belki de zaman bağlamında bu değerle keşişen özelliklere sahip tarihi değer kavramının önemli bir rol oynadığı bilinmektedir. Bunun toplumun alışkanlıkları ve genel düşünce yapısı ile ilgili olması olasıdır. Toplumumuzun genel olarak muhafazakâr bir yapıya sahip olması ve hatta son zamanlarda bu eğilimin belirgin biçimde artması, bununla birlikte gelenekten kopma ve kimliğini kaybetme endişesinin daimî mevcudiyeti, koruma ile ilgili kültürünün ve alışkanlıklarının eskilik ve yaş değerini ön plana alan bir anlayışla biçimlenmiş olması gibi durumların varlığı gözlenebilmektedir [1]. Modern sözcüğünün günümüz Türkçesinde çağdaş veya yeni anlamında kullanıldığını da dikkate alacak olursak, modern yapıların korunmaya değer bulunmasının, toplumun özellikle eğitilmiş olmayan kesimi için anlaşılması güç bir kavram olduğunu düşünebiliriz. Daha basit bir anlatımla; elli yıllık geçmişi olan bir yapının neden Osmanlı ya da Selçuklu dönemlerinden kalma bir anıtla aynı koruma süreçlerinde ele alınması gerektiğini, kültür mirasının korunması konusunda uzman olmayan birisine anlatmak ve açıklamak güçtür. Yönetici konumunda olan kimselerin de bu genel yapının içinden yükseldikleri düşünüldüğünde, özellikle yerel yönetimlerin modern mimari mirasın ne olduğunu anlamak ve modern mimarlık mirasını korumak için harekete geçmek konusunda ikna edilmelerinin ciddi bir sorun olduğu herhalde daha iyi anlaşılacaktır. Günümüz toplumunun kültürel yapısı içinde yaygınlaşarak yer edinmeye başlamış, oldukça düşündürücü fenomenleri olan bir eğilimden bahsetmek de faydalı olacaktır. Cumhuriyetin ve cumhuriyetin günümüzün inşa edilmesini sağlayan kazanımlarının farkında olmamak, bunları değer olarak görememek, bu bağlamda cumhuriyetin de kendi gelişim aşamalarını anlatan

bir mirası olduğunu anlayamamak veya anlamak istememek davranışının örnekleri görülebilmektedir. Bu durum, üzüntü ve endişe vericidir.

Yukarıda bahsettiğimiz anlayış yapısı bağlamında, yerel yönetimler tarafından, kentlerin yeni yapılara ihtiyaç duyduğu mevcut gelişim alanlarında modern mimarlık mirası kapsamına giren yapıların daha eski yapılara göre çok daha değersiz bulunabildiği, yeni yapılaşma süreçlerinde ve hatta meydan açmak için, kolaylıkla gözden çıkarılabildiği izlenmektedir. Ankara'da İller Bankası ve Malatya'da Ziraat Bankası binalarının, tescil edilmiş olmalarına rağmen yıkılmaları ile sonuçlanan süreçlerde bu davranışın izleri görülmektedir [2].

Kültür mirasının korunması ise ilgili genel bir sorun koruma eyleminin gerekçesi olan değer kavramı tartışmalarının uygulama süreçlerinde yeterli karşılık bulamamasıdır. Değer konusu ile ilgili bilimsel çalışmalara ve bu çalışmaların Türkiye'deki örneklerine bakıldığında; Kültür mirasının değerlendirilmesi, değer türleri ve ilgili kavramlarla ilgili ilk çalışmaların tarihinin 19.yüzyıla dayanmakta olduğu görülür. Bu konu ile ilgili ilk sistemli yaklaşımın Avusturyalı sanat tarihçisi A. Riegl tarafından ortaya konduğu, günümüze kadar ulaşan süreçte kültür mirası algısının, ölçeğinin ve değer kavramlarının değişimiyle, uluslararası kuruluşların oluşumları ve bunların katkılarıyla gelişim gösterdiği anlaşılmaktadır [3]. Konunun Türkiye boyutunda Ü. Alşaç, E. Madran, G. Asatekin gibi değerli bilim insanları tarafından da tartışıldığı izlenebilmektedir [4,5,6]. Ayrıca ICOMOS Türkiye Mimari Mirası Koruma Bildirgesi'nde de değer kavramlarına konumuz bağlamında açıklık getiren bir yaklaşım sunulmuştur [7]. Bununla beraber, bütün bu tartışmaların; üzerinde pek çok değişik yapılmış olmasına rağmen 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'na, koruma projelerinin ana hatlarını tanımlayan Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun 660 sayılı ilke kararına yansıtılmamış olması dikkat çekicidir [8].

Modern Mimarlık Mirasının korunması özelinde ise 1990 yılında oluşturulmuş olan DOCOMOMO uluslararası çalışma grubunun faaliyetleri özellikle önemlidir. DOCOMOMO'nun modern mimarlık mirası hakkında envanter oluşturulması, modern mimarlık mirasının belgelenmesi ve modern mimarlık yapıtları hakkında yapılmış akademik çalışmaları toplayan bir bilgi ortamı yapılandırılmasına yönelik gayretleri olduğu görülmektedir [9]. DOCOMOMO Türkiye Çalışma Grubu ise, 2002 yılında faaliyete geçmiş olup, 2004 yılından bu yana her yıl Modernizmin Yerel Açılımları adı

altında poster sunuşları düzenlemekte, bu yöntemle Türkiye’nin modern mimarlık mirasına ait sürekli bir kataloglama yaparak hafıza oluşturmaya çalışmaktadır [10]. Bilinçlenme açısından ciddi bir çaba olarak değerlendirilebilecek bu etkinliklerin, mimarlık ve kent planlama mesleklerinin dışındaki alanları ve toplumu ne derece etkileyebileceğini zaman gösterecektir.

Modern mimarlık mirasının korunması sürecinde TMMOB Mimarlar Odası’nın bir meslek örgütü olarak öne çıktığı, hukuki enstrümanları kullanarak yıkım ve yok oluş süreçlerini durdurmaya çalıştığı, basın aracılığıyla koruma konusundaki tartışmaları toplumla paylaştığı görülmektedir. Bununla birlikte hukuk sisteminin işleyiş hızı yapılan müdahalenin geç kalmışlığını da beraberinde getirebilmektedir.

3. MODERN’İN MEVZUATTAN DIŞLANMIŞLIĞI

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nun 6.maddesinde yer alan taşınmaz kültür varlığı tanımında genel olarak 19.yüzyıl öncesinde yapılmış yapılar kültür varlığı kapsamına alınmakta, bu tarihten sonra yapılmış yapıların ise “Kültür ve Turizm Bakanlığı’na korunmalarına gerek görüldüğü takdirde” kültür varlığı olarak tescil edilebileceği ifade edilmektedir [11]. Bu bağlamda modern mimarlık mirası, cumhuriyet dönemi mimarlık mirası, endüstri mirası terimlerine karşılık gelen kültür mirası türleri, yasada yer almadığı gibi, henüz ilk etapta yasada tanımlanan kültür varlığı kapsamı dışında bırakılmaktadır. Bu ayrımın tek istisnası Gazi Mustafa Kemal Atatürk tarafından kullanılmış evler ile Millî Mücadelede kullanılmış yapılardır. Bunun dışında kalan ve yukarıda bahsi geçen terimlerle ifade edilen 19.yüzyıl sonrasında inşa edilmiş yapıların “korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı” sayılmaları bölge kurullarının inisiyatifine bırakılmıştır [11]. Koruma bölge kurulları bunları “mimari, tarihi, estetik, arkeolojik ve diğer önem ve özellikleri bakımından korunması gerekli” bulabileceklerdir. Bu yaklaşımın geçersizliği, 1980’li yılların sonundan itibaren akademik çalışmalarla pek çok kez ortaya konulmuş olduğu halde, sorunun çözülmesi yolunda herhangi bir girişimde bulunulmadığı görülmektedir [12, 13].

Yasada sorumluluğun koruma bölge kurullarına verilmesi ile ilgili akla gelen soru, kanunda yazılı değerler ve diğer değer kavramlarına ilişkin değerlendirmenin koruma kurullarınca ne derece yapılabileceğidir. Bu

soruyu cevaplayabilmek için koruma kurullarının yapısal kurgusunu incelemek faydalı olacaktır.

4. KORUMA KURULLARI VE MODERN MİMARLIK MİRASI

Mevzuatta yer alan kültür varlığı tanımı dışında kalan yapıların ve mekânların değerlendirilmesi için görev verilmiş olan Bölge Koruma Kurullarının yapısal kurgusu acaba bu işi yapmaya ve modern mimarlık mirasının korunmasını sağlayacak süreçleri işletmeye uygun mudur?

2863 sayılı yasada yer alan koruma kurulu yapısı ana hatlarıyla iki kademeli olup, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü bünyesinde, Kurullar Dairesi Başkanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu ve buna bağlı olarak çalışan Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurullarından oluşmaktadır. Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu, Bölge Kurullarının karar oluştururken uyması gereken prensip kararlarını almakta, ayrıca bu kurulların kararlarını bozma ve alınan kararlara itirazları değerlendirme yetkilerine de sahip bulunmaktadır. Kanuna göre yüksek kurul, ilgili kamu kurumlarının yöneticilerinden ve bakanlık tarafından seçilmiş bölge kurulu başkanlarından oluşan tamamen devlet kökenli bir yapıya sahiptir. Yüksek kurulun bu yapısı 2863 sayılı yasanın kabulünden sadece 4 yıl sonra 1987 yılında yapılan bir değişiklikle bugünkü halini almıştır. Bu değişiklikle yasanın ilk halindeki YÖK tarafından üniversitelerden seçilmiş akademisyen üyelerin yerine, bu değişiklikle bakanlık tarafından seçilmiş bölge kurulu başkanları konulmuştur. Böylelikle üniversiteler koruma ile ilgili karar alan üst yapının dışında bırakılmışlardır [13].

Esasen karar alan yapı ise Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurullarıdır. Kanununun 58.maddesine göre; mimarlık, kent planlama, hukuk, sanat tarihi ve arkeoloji bölümlerinden mezun yedi üyenin Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından seçilerek görevlendirildiği kurullarda, üyelerin alanlarında uzmanlaşmış olmaları gerekmekte bununla beraber bu uzmanlığın ölçütü belirtilmemekte ve koruma konusunda uzmanlıklarını belgelemeleri şartı aranmamaktadır [11]. Buradaki anlaşılması güç olan husus şudur: Türkiye'de 1968'den beri taşınmaz kültür mirasının korunması alanında yüksek lisans düzeyinde eğitim görmüş uzmanlar mevcuttur [14]. Günümüz koşullarında ise kurulların ihtiyacının ötesinde pek çok kurumun ihtiyacını

karşılamaya yetecek miktarda yetişmiş uzmanımız bulunmaktadır. Öyleyse bu kaynağın kullanılmasındaki isteksizliğin nedeni nedir?

Kurul üyelerinin uzmanlık koşulu ile ilgili olarak kanun metninde yazıya dökülmüş olan üstünkörü yaklaşım dikkate alındığında uygulama sürecinde bazı sorunlarla karşılaşılabilceğini tahmin etmek pek zor olmasa gerektir. Kültür mirasının yasal tanımının bölge kurullarının inisiyatifine bırakıldığı durumda, bir diğer deyişle modern mimarlık mirasının tespit edilerek korunması muhtemel süreci bahis konusu olduğunda, oluşum şartları bu şekilde tanımlanmış olan bir kurul yapısının, maruz kalmaları muhtemel baskı ortamlarında ve bu ortamlar dışındaki davranış biçimini ve bunun sonuçlarını öngörmek mümkün görünmektedir. Bunun için muhtemel kurul üyelerinin modern mimari mirasın korunması için karar oluşturma süreçlerini etkileyebilecek temel bileşen olan eğitim formasyonları göz önünde bulundurularak ilk etapta bazı öngörülerde bulunulabilir.

Yasanın ilk halinde bölge kurulu üyeleri arasında müzecilik bölümü mezunu olarak önerilen ve 2004 yılında 5226 sayılı kanunla 2863 sayılı kanunda yapılan değişiklik sonucunda eğitim durumu hukuk mezunu olarak değiştirilen üyenin ideal şartlarda koruma bölge kurullarında görev alması için koruma mevzuatı üzerine geniş bilgi sahibi olması beklenir. Bununla birlikte, kanundaki ifadesine uygun olarak, Hukuk alanının genel çerçevesi içinde olmasına rağmen koruma ile ilgili olmayan herhangi bir konuda uzmanlaşmış bir üyenin, modern mimarlık mirasının korunması konusunda kişisel beğenisi haricinde nasıl bir katkı vereceğini anlamak güçtür. Hukuk fakültesi mezunu üyenin bölge koruma kurullarında bulunması ile ilgili akla gelen bir başka önemli soru da Koruma Bölge Kurullarının 1983 yılından beri mevcut olmasına karşın neden 2000'li yıllarda bu kurullarda bir hukukçu üyenin varlığına devlet tarafından ihtiyaç duyulduğudur.

Koruma bölge kurulunun muhtemel arkeolog üyesi, eğitim formasyonu ve uğraşı alanı itibariyle, eğer endüstri arkeolojisi gibi yeni alanlarda çalışmalar yapmıyor ise, modern mimarlık mirasının korunması konusunda muhtemelen herhangi bir bilimsel katkı koyamayacaktır.

Sanat tarihçisi bölge kurulu üyesinin durumunun da arkeolog üye ile benzerlik göstermesi beklenir. Hâlihazırda pek çok üniversitenin sanat tarihi bölümlerinde modern sanat ve modern mimarlık ile ilgili dersler verilmemektedir. Özel ilgi alanı olması veya modern sanat ile ilgili dersler almış olması haricinde, sanat tarihçisi üyenin de modern mimarlık mirasının

korunması ile ilgili karar süreci şekillenirken bilimsel katkı koyamayacağı, uzman görüşü belirtemeyeceği düşünülebilir.

Modern mimarlık mirası ve korunması hakkında görüş belirtmesi gereken üye, kurulun mimar üyesidir. Öte yandan mimar üyenin uzmanlığının niteliği, bu uzmanlığın koruma konusuyla ilgisi, meslek kültürü, koruma olgusuna bakışı ve koruma konusundaki bilgisi karar oluşturma sürecinde önemli rol oynayacaktır.

Kent plancısı üyenin modern mimarlık mirasının korunmasına ilişkin karar oluşturma sürecindeki rolü de mimar üyenin rolüne benzerlik gösterir. Bu konuda yine koruma konusundaki bilgi ve mesleki kültürün belirleyici olacağı düşünülebilir.

Koruma bölge kurullarının kararlarını oluşturdukları tartışma sürecinde her üyenin bağımsız olarak görüşünü bildirmesi, birbirlerinin uzmanlık alanlarına saygılı bir tutum içinde birlikte hareket etmeleri ya da siyasi baskıya maruz kalmaları durumlarında, üyelerin davranışları ve oluşabilecek kararlar farklı biçimlerde etkilenecektir. Üyelerin birbirlerinin uzmanlık alanlarına saygılı bir tutum içerisinde birlikte hareket etmeleri durumunda modern mimarlık mirası kavramı ve modern mimarlık mirasının korunması süreci ile ilgili tartışmayı yapılandırma sorumluluğu mimar ve kent plancısı üyelere ait olacaktır. Bu aşamada mimar üyenin, yukarıda kısaca bahsi geçen donanımını ve bilgisini kullanması gerekecektir. Her üyenin kendi görüşünü bildirdiği durumda ise koruma sürecinin sadece mimar ya da kent plancısı üyelerin oylarıyla yapılamayacağı açıktır. Siyasi baskı durumu ise sistemde yer almaması gereken bir dış müdahale olup koruma tartışmasını koruma ile doğrudan ilgili olmayan alanlara sürüklemektedir. Burada kurul sisteminin kararlara itiraz ile ilgili bir başka özelliğinin de devreye girdiği de görülmüştür. Bölge kurulu kararlarıyla ilgili olarak yüksek kurula yapılan itirazlar bu bağlamda değerlendirildiğinde tamamen kamu kurumu yöneticileri ağırlıklı olan yüksek kurulun bölge kurulu kararını geçersiz kılarak karar aldığı vakalar da yaşanmaktadır. 2017 yılında Sivas Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından tescil edilen Sivas Numune Hastanesi'nin, tescilinin Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu tarafından kaldırılması ve bölge kurulunun 2863 sayılı kanununun 51.maddesine 08.08.2011 tarihinde eklenen hükmün gereği olarak bu durumu onaylamaya zorlanması, bahsi geçen işleyişe örnek oluşturmaktadır [11, 15].

Şu aşamaya kadar denkleme dâhil edilmeyen bir başka husus ise kamu kurumlarının ve yerel yönetimlerin bölge kurulundaki temsilcilerine oy hakkı verilmesi sonucunda oluşan durumdur. 2863 sayılı yasanın 58. Maddesinin c, d, e, f ve g paragraflarında bahsi geçen belediye, valilik, Bayındırlık ve İskân Müdürlüğü, Vakıflar Bölge Müdürlüğü temsilcileri 2004 yılında yapılmış olan düzenlemeyle kendileriyle ilgili olan konularda kurul üyesi olarak oy kullanma hakkına sahip olmuşlardır. Kurumlara koruma ile ilgili tartışmalarda söz hakkı veren oldukça demokratik bir izlenim uyandıran bu yaklaşımın uygulama aşamasında bazı sorunlara da yol açtığı bilinmektedir. Bu bağlamda bir modern mimarlık ürünü yapının yıkım istemi ile ilgili olan konularda bu üyelerin kullanacakları oy ve bu üyelerin koruma ile ilgili disiplinlerden olup olmamaları belirleyici olabilmektedir.

5. SONUÇ

Günümüz Türk toplumunun korumaya yönelik değer algısı eskilik/yaş değeri ve bununla ilişkili ata yadigârı olmak kavramları üzerinden biçimlenmiş olduğundan, toplumun nispeten yeni ve bilindik özellikler içeren modern mimarlık yapıtlarını kültür mirası olarak kabul etmesinin güç bir iş olduğunu kabul etmek gerekir. Günümüz Türk toplumunda Modern, ancak işe yaradığı ölçüde değerli olabilmektedir.

Kültür mirasımızın korunmasında belirleyici olan 2863 sayılı yasada modern mimarlık mirasını korumaya yönelik bir altyapının yer almaması yasanın ilk yürürlüğe konduğu tarih itibariyle şaşırtıcı olmamalıdır. Bununla beraber dünyada gelişen anlayışların, yapılan tartışmaların ürünü olarak bir yasal altyapı tesis edilmemiş olması, ana mevzuatta gerekli düzenlemelerin yapılmaması büyük bir eksikliktir.

Karar üreten esas mekanizma olan koruma bölge kurullarının modern mimarlık mirasını değerlemeye yönelik uygun bir yapılanmaya sahip olmadıkları sadece ilgili kanun metinleri incelendiğinde bile fark edilebilmektedir. Bu kurulların modern mimari mirası tespit edip korumaya yönelik karar alabilmesi mevcut şartlar altında kolayca öngörülebilir olmayan, belki de tesadüfler sonucunda gerçekleşen bir durum olabilir. Bölge koruma kurullarının oluşumunda kanunda yer alan uzmanlık ifadesinin korumaya yönelik bir açıklık kazanmamış olması her türden taşınmaz kültür mirasımızla ilgili kararları etkilediği gibi, modern mimarlık mirasımızın korunması süreçlerini de olumsuz etkilemektedir.

KAYNAKLAR

- [1] Önge, M. (2018). “Âsâr-ı Atika: Türkiye’de Kültür Mirasını Tanımlamak İçin Kullanılan İlk Özgün Terim”. *Avrasya Terim Dergisi*, 6 (1), 8-14. <<http://dergipark.gov.tr/ejatd/issue/37229/429680>> (erişim 20.10.2018).
- [2] Ziraat Bankası Yıkılıyor! <<http://www.malatyasoz.com/haber-ziraat-bankasi-yikiliyor-12939.html>> (erişim 20.10.2018)
- [3] Riegl, A. (2015). *Modern Anıt Kültü*, İstanbul: Daimon
- [4] Alsaç, Ü. (1992). *Türkiye’de Restorasyon*, İstanbul: İletişim Yayınları
- [5] Madran, E. (2005). *Kültürel ve doğal değerlerin korunması*, Ankara: TMMOB Mimarlar Odası.
- [6] Asatekin, G. (2004). *Kültür ve Doğa Varlıklarımız, Neyi, Niçin, Nasıl Korumalıyız?* Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.
- [7] ICOMOS Türkiye Mimari Mirası Koruma Bildirgesi <http://www.icomos.org.tr/Dosyalar/ICOMOSTR_0623153001387886624.pdf> ,(erişim 20.10.2018).
- [8] (660 nolu İlke Kararı) Taşınmaz Kültür Varlıklarının Gruplandırılması, Bakım ve Onarımları <<http://teftis.kulturturizm.gov.tr/TR-14330/660-nolu-ilke-kararitaninmaz-kultur-varliklarinin-grup-.html>> (erişim 18.10.2018)
- [9] DOCOMOMO ISC/Registers Report of Activities <https://www.docomomo.com/pdfs/specialist_committees/093751_ISC%20_R_.pdf>
- [10] Docomomo_tr Etkinlikler <<http://www.docomomo-tr.org/etkinlikler>>, (erişim 20.10.2018).
- [11] Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu <<http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2863.pdf>>, (erişim 20.10.2018)
- [12] “14.7.2004’de TBMM’nce Kabul Edilen 5226 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’la İlgili Olarak ODTÜ Mimarlık Fakültesi Görüşü, 25 Temmuz 2004”. (2005). Neriman Şahin Güçhan-Serap Kayasü (Ed.), *Türkiye’de Doğal ve Yapılı Çevrenin Dönüşümüne İlişkin Yasal Düzenlemeler*, ODTÜ Mimarlık Fakültesi Görüşleri, (s.57-78). Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi.
- [13] Madran, E. (1989). “Son 20 Yılda Koruma Yasaları”, *Tarihi Kentlerde Planlama/Düzenleme Sorunları, Türkiye II. Dünya Şehircilik Günü Kollokyumu, 6-8 Kasım 1987, Trakya Üniv. Edirne*, Ankara: Bayındırlık ve İskân Bakanlığı
- [14] Güçhan, N. Ş. (2003). “Her Dem Yeşil Yapraklı Bir Ağaç”, Neriman Şahin Güçhan (Ed.), *Her Dem Yeşil Yapraklı Bir Ağaç* içinde (s.3-40). Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi.
- [15] Mimarlar Sivas Numune Hastanesi Tescil İptal Kararını yargıya taşıdı <<http://www.mimarlarodasianskara.org/index.php?Did=9458>>, (erişim 18.10.2018)

Kongre Salonu Kurulu

Yapı Sektöründe Yenilikçi Yaklaşımlar

4. Ulusal Yapı Kongresi ve Sergisi

6-8 Aralık 2018 / Antalya, Türkiye

TMMOB MİMARLAR ODASI

ANKARA ŞUBESİ

Adres : Konur Sokak No: 4/3 Yenışehir
ANKARA
Telefon : 0 312 417 86 65
Faks : 0 312 417 18 04
Eposta : info@mimarlarodasiankara.org
www.mimarlarodasiankara.org

ANTALYA ŞUBESİ

Adres : Meltem Mah. 3808.Sk. No:16
ANTALYA
Telefon : 0 242 237 86 92
Faks : 0 242 237 58 20
Eposta : info@antmimod.org.tr
www.antmimod.org.tr

Yazı İşleri Müdürleri: Tezcan Karakuş Candan, Özge Köksal
Editörler : Tuğba Arslan Konak, Ayşe Tavukçuoğlu
Kapak Tasarım : Saadet Sönmez
Yayına Hazırlayan : Yasemin Malkoç

Baskı Öncesi Hazırlık: OnAda Tanıtım Basım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Bayındır 2 Sk. 63/1 Kızılay / ANKARA
0312 80 302 80 / www.onada.com.tr

Baskı Tarihi : Kasım, 2018
Matbaa : Çağhan Ofset Matbaacılık
İVOGSAN 1341 Cd. 1518 Sk. No:2/15
Yenimahalle / ANKARA

ISBN : 978-605-01-1247-4

©Bu kitabın her hakkı saklı olup, kaynak gösterilerek yapılacak alıntılar dışında, yayıncının izni olmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Kültürel Varlıkların Korunması.....	161
OTURUM BAŞKANI: Prof. Dr. Gülser ÇELEBİ	
Rönesans'tan Günümüze Kaburgalı Kubbelerde Konstrüksiyonu Oluşturan Malzemenin Gelişimi	163
Tayfur Emre YAVRU, Nihan ENGİN	
Kemer Köyündeki (Salihli, Manisa) Geleneksel Evlerin Tamirinde Kullanılacak Malzemelerin Tarifine Yönelik Analizler: Kerpiç Harcı ve Sıvala	173
Ayşe TAVUKÇUOĞLU, Emine N. CANER SALTİK, Fatma EROL	
Geleneksel Mardin Mimarisinde Kullanılan Taş Malzeme ve Yapım Teknolojisinin Günümüz Restorasyon Uygulamalarında Sürdürülebilirliğinin İncelenmesi	185
Neslihan DALKILIÇ, Erdal DİNÇ, Adnan NABİKOĞLU	
Malatya Atatürk Evi Müzesinin Malzeme Analizleri: Yapı Taşı ile İlgili Bakım ve Onarım Önerileri	201
Ayşe TAVUKÇUOĞLU, Emine N. CANER SALTİK, Fatma EROL	
Tasarım Yönetimi	215
OTURUM BAŞKANI: Dr. Öğr. Üyesi Murat SÖNMEZ	
Hastane Mimarisinde Kullanıcıların Esneklik Taleplerini Yapısal Açından Karşılama Üzere Yöntem Araştırmaları	217
Gamze KARAKAŞ, Celal ŞAKAR	
Taşınmaz Geliştirmede Sürdürülebilirlik Olgusunun “Değer”e Etkisi	231
Ayşen SANBUR, Arzuhan Bureu GÜLTEKİN	
Paylaşımli Çalışma Mekânları (Co-Working Spaces).....	245
Seren ERTAN, İpek GÜRSEL DİNO, Ayşem Berrin ÇAKMAKLI	
Kültürel Varlıkların Korunması.....	257
OTURUM BAŞKANI: Prof. Dr. Zühal ÖZCAN	
Üç Semavi Dini Yapının Doğal Aydınlatma Analizleri İçin BDT* Yazılımları ile Modelleme ve İzlenen Yol	259
Kemal Mükremin BARUT	
Bodrum'un Kültürel Mirası Bağlamında Turgut Cansever Mimarlığı.....	279
Yaren ŞEKERCİ, Hilal Tuğba ÖRMECİOĞLU	
Bir Anlayış ve Sistem Sorunu Olarak Türkiye’de Modern Mimarlık Mirasının Korunması.....	295
Mustafa ÖNGE	
Yapı Malzemeleri	305
OTURUM BAŞKANI: Prof. Dr. Emine N.CANER SALTİK	
Aluminyum Oksinitrürün Cam ile Karşılaştırılarak Yapı Malzemesi Olarak Kullanım Potansiyelinin Değerlendirilmesi	307
Nil KOKULU, Setenay UÇAR	
Ahşap Beton Kompozit Sistemin Mimaride Kullanım Olanakları	315
Semih YILMAZ, Nilhan VURAL	
Nitelikli Tarihi Tuğlalar ile İlişkili Olarak Günümüz Harman Tuğlalarının Performans Özelliklerinin İncelenmesi	329
Ceylin ATIKOĞLU, Ayşe TAVUKÇUOĞLU	